

ELEGY ON THE CHURBAN

He, mindful of those who are mindful of Him,
Each generation and its sainted martyrs,
Ever since first He chose us;
May He remember the fate that befell the last generation.
Woe! What has befallen us!
All who were swept away in the deluge of blood,
Whose lives were lost, drowned in the valleys of tears—
May G-d remember them in the lands of eternal life.
May their memory be a blessing.

Lift up your hands to Him—alas, O ye heavens!
Alas for the best among Yisrael's tribes,
Communities, congregations, towns and districts,
Brotherhoods, institutions, houses of G-d!
Would that streams could flow from my eyes,
Joining the torrents of tears
Already shed for the millions of dead
Consumed in the fires of terror and ruin—

For the princes of Torah, pillars of tradition,
For the flower of priestly youth,
For the scholars, the teachers, men and women,
And for the precious young in the houses of study.
The pious daughters, grandfathers, grandmothers,
And their progeny, infants newborn,
All of them—thousands upon thousands,
Beloved in life, in death not divided.
Search Thou for their blood!
Remember each driven leaf,
Each life wiped out in the Holocaust—
Six million struck dead by lightning
In the storm that felled fully one-third
Of the precious stock from the vineyard so dearly beloved by Thee.
O Avenger of innocent blood, erase not the tale of their pain
From the record Thou hast inscribed.

Remember each moan, each heart-rending scream
As they went to the slaughter;
Rivers of blood, tear-drenched faces— let them not be forgotten!
The shrieks, the groans, the piercing cries
As wild dogs tore into soft flesh,
Remember them! Count them! gather them up in Thy bond
Until the day of Thy vengeance
For the shame of downtrodden.

Camps of barbarians: pain and disease,
Anguish of ravaged souls,
Insults and sneers, spittle and shame,
Searing wounds from merciless whips;
Hunger, thirst, madness, torture—
The stumbling of the faint whose strength was gone;
Death-rattle of each life draining away in agony—
Far be it from Thee ever to forget!

שמעון בה"ר יהודה

קינה על חרבן האחרון

הוזכר מזכיריו, דור דור וקדושי, מעת אשר אז בחרתנו,
זכור דראון, של דור אחרון, אויה מה היה לנו...
שטופו מכולדם, שמטרו נפשותם, כל שקועי עמקי-הבכא,
יפקם אלהים, בארצות החיים, ועדי עד זכרם לברכה.

שאו אליו בפס, אקה, אי שמים, הוי על מיטב שכטי-ישראל,
ערות וקהלות, ערים וגלילות, חבורות, מוסדות, כל מועדי אל,
מי יתן פלגי מים, תרנה עינים, אל אשרות נחלי הדמעות,
עלי אלפי אלפים, גופים נשרפים, במו-אש החרבן וזעות.

ועל שרי-התורה, ומחזיקי מסורה, ועל פרחי הבהנה הצעירים,
ועל חובשי מדרשות, ומורים ומורות, תינוקות בית-רבן יקירים,
על בנות בוטחות, וסבים וסביות, ועל זרעם וטפם שגלדו,
וגם, לרבבות, רבבות נאהבים בחיים, במותם לא נפרדו.

את דמם דרוש, כי תשא את ראש, של כל נדרף לעלים הטורפים,
כל נפשות-מת, בימי שבר נשאת, ששה אלפי פעמים אלפים,
שלישיה לבער, בברק ועם סוער, מכרמי החמד אהבת,
גואל הדם, נא זכר צערם, אל תמחה מספר בתבת.

זכור הנאקות, ורעש צעקות, אז יוכלו לרצח,
יאורי דמיהם, ודמעות פניהם, לא תשכחה לנצח,
כל חיל וגניחה, ונהי צריחה, משרודי להקות הפלבים,
זכור וספור, בנאדך צרור, עד עת נקם עלבון עלובים.

במחנות הפראים, כאב ונגעים, ופחי נפשות עגומות,
חרפות וצחוק, כלילות נרוק, פצעי הכאות אימות,
ורעבון, צמאון, שגעון, עצבון, וכשלוך נחשלים בלי-כח,
וכל נאקות-חלל, מכל יחיד אמלל, חלילה לך מלשכת.

The chimneys— thick smoke from the furnaces,
Bones and limbs piled high, halls of poison—
Moans and screams of multitudes
Choking in gas chambers; the stench of corpses;
Dead bundles of skin and bones,
Food for the soil of the hangmen;
How the tormentors turned human fat into soap,
And skin into ornaments for their women!

Flicks of the fingers of brutal taskmasters:
To the right—slave labor! to the left—the shadow of death!
Shots of the savage marksmen
Felling the hapless who dug their own graves,
To be buried, bodies still twitching in final agony.
Our sisters taped, our daughters made barren,
Draughts of poison from evil physicians,
Fugitives hiding in holes and bunkers,
Their children abandoned in soul-snatchers' homes!

Lambs without blemish—
Blood of our captive children offered upon the great altar—
Alas, Thy loving servants' lifeless flesh!
Who could count the saintly flock?
May their light be unailing, for they have stood Thy test;
They hallowed Thy Name; proclaiming, "Sh'ma Yisrael!"
They gave up their lives for G-d
So that He might gather them in.
Believing in His justice until the last,
Singing *Ani Ma'amin*, proud hymn of eternal faith.

We are still here: a people bereft, bewildered like orphans,
No graves at which to pray;
No tombstones at which to shed the tears from our seared hearts.
The blood of their sacrifice their only memorial,
Blood which will seethe forever, never to be forgotten:
The mountains of ashes their last offering—
The ash-heaps at the altars
Their tribute for all time to come.

Who could retell Yisrael's pain— minds dazed with grief,
Shattered remnants of former glory;
Its greatness crushed—
O living, merciful G-d!
Comfort Thy flock which yearns for Thee.
Cause a new light to shine,
Rays of new glory,
And may the spirit of G-d rest upon us once more.

ותימרות-עשן וקיסור מכבשן, תליית-חלים עצמות וגידים,
ותדרי הרצל, קול שאגות מקהל-הגנזקים תוך תאי האדים,
וסרחון גופות, וגויות סגופות, גלל-דמן אדמת נואצים,
איך הפכו טורפיהם, לברית הלכיהם, ועור-איש לקשוטי הנשים.

וקריצת אצבעות, של ראשייה-פריעות, לימין שעבוד-פרך,
צלמות לשמאול,

ואיך ירו יריות על חופרי הבורות, ביסורי חבוט-קבך
הורדום שאול,

איך ענו אחיותינו, וסרסו בנותינו, פוסות-מרעלה מירי רופאים
אכורים,

ופליטי השרידם במחלות וסקרים, וטמיון ילדים בבתי
שמר-כמרים.

שהתמיים לעולה, דם בני הגולה, הוי אריאל מנבלת חסידיוך
אנ-קדשים מי ימנה, אשר אשם לא תכבה, בחוניך הוי
מקדשי שמך,

בקול שמע ישראל מסרו נפש לא-ל, שהוא נאספם, ועד יום אחרון
הצדיקו דין, נאף אני מאמין ענו, ושרו שירת בטחון.

ובכן נשאר עם, בנתום נדחם, בלי קברים להשתטח,
ולא מצבות, איפה לבבות, ויבכות ללב רותח,
רק נסכיה-הדם, אוזרותם, תוססים בלי שובח,
וקרי אפרי עקדתם, תרומות דשני מובח.

מי ימלא, צער ישראל, אשר דעתו מכאב נטרפת,
ושארית הפאר, כמעט מועיר, ואיך קולמה היום נכפפת,
אל חי מרחם, עדתך נחם, אשר לך מאד נכספת,
אורי-הדש תזרח, קרני-הוד מצמיח, ורוח אלהים מרחפת.